

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Yrittäjyys ja innovaatiotoiminta ammattillisessa koulutuksessa ja korkeakouluissa (Yritti-arviointi)

**Korkeakouluihin suunnatun opiskelijakyselyn
tuloksia**

Mira Huusko ja Anni Tuurnas
Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi)

Johdantoa yrittäjyyden arviointiin korkeakouluopetuksessa

Yksi Sipilän hallituksen tavoitteista on yritysten ja yrittäjyyden vahvistaminen. Yrtti-arviointi tuottaa tietoa muun muassa yrittäjyyttä ja innovaatiotoimintaa toimintakulttuurin tasolla edistävistä ja estävistä tekijöistä ammatillisessa koulutuksessa ja korkeakouluissa.

Arvioinnissa luodaan myös keskustelumahdollisuuksia yhteisen ymmärryksen lisäämiseksi ja vuorovaikutuksen parantamiseksi eri toimijatasojen ja toimijoiden välillä.

Arvioinnin vaiheet:

Vaihe 1. Tausta-aineistojen koostaminen

Vaihe 2. Opiskelijakyselyt

Vaihe 3. Arviointivierailut korkeakouluissa

Käsitteiden määrittelyä

- **Yrittäjyydellä** tarkoitetaan yritystoimintaa ja siihen liittyviä konkreettisia toimia.
- **Yrittäjämäisellä toimintatavalla** tarkoitetaan yrittäjämäistä asennetta, yrittäjyyteen liittyviä kykyjä sekä ominaisuuksia, kuten luovuutta, oma-aloitteisuutta, sinnikkyyttä ja vastuunottokykyä. Yrittäjämäinen toimintapa sisältää taitoja ja valmiuksia, joita tarvitaan yritystoiminnan lisäksi muillakin elämänalueilla.
- **Yrittäjämäinen toimintakulttuuri** koostuu korkeakoulun arvoista, toimintatavoista ja vuorovaikutuksesta sisäisten sekä ulkoisten sidosryhmien kanssa. Näiden tekijöiden kautta kehitetään, tuetaan ja ylläpidetään yrittäjämäistä toimintatapaa.
- **Yrittäjyysopinnoilla** tarkoitetaan yrittäjyyteen liittyviä opintokokonaisuuksia ja toteutusmuotoja, kuten yksittäisiä kursseja tai laajempia kokonaisuuksia, pää- tai sivuainekokonaisuuksia, mahdollisuutta suorittaa tutkinto yrittäjyyspainotteisesti sekä yrittäjyys- tai innovaatioprojekteja ja -hankkeita.

Opiskelijakyselyn tavoitteena tiedon tuottaminen yrittäjyysopinnoista ja korkeakoulujen toimintakulttuureista

- Opiskelijakyselyssä keskityttiin opiskelijan oppimisen kokemuksen kartoittamiseen yrittäjyysopinnoissa ja yrittäjyystoiminnassa. Opiskelijoilta kysyttiin myös koulutuksen järjestäjien toimintakulttuurista.
- Kyselyn tavoitteena oli selvittää:
  - Mitä opiskelijat kokevat oppineensa yrittäjyys- ja innovaatioopinnoissa?
  - Miten korkeakoulujen toimintakulttuurit tukevat yrittäjyyttä?

Opiskelijakyselyn tuloksia

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

YRTTI

Kyselyn toteutus ja vastaajat

- Kysely toteutettiin syksyllä 2017.
- Kohderyhmänä olivat kaikki yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen perustutkinto-opiskelijat.
- Korkeakoulut päättivät itse kyselyn jakelutavasta opiskelijoille.

	YO	AMK	Yhteensä
Vastaajamäärä	996	1464	2460
Vastauskieli suomi	772	1192	1964
Vastauskieli ruotsi	112	118	230
Vastauskieli englanti	112	154	266
Sukupuoli mies	447	468	915
Sukupuoli nainen	525	981	1506
Sukupuoli muu	24	15	39
Korkeakoulujen määrä	14	24	38

Taustatietoa vastaajista

- Suurimmalla osalla vastaajista oli perheenjäseniä, lähisukulaisia tai ystäviä, jotka toimivat tai ovat toimineet yrittäjinä.
- 80 % prosenttia vastaajista ilmoitti korkeakoulun tarjoavan yrittäjyyteen tai innovaatioihin liittyviä opintoja.
- Kaikista vastaajista 40 % oli suorittanut näitä opintoja nykyisen tutkintonsa aikana.

Vastaajien koulutusala*	Kaikki opiskelijat
Kauppa, hallinto ja oikeustieteet	706
Terveys- ja hyvinvointialat	396
Tekniikan alat	357
Humanistiset ja taidealat (ml. kielet)	218
Tietojenkäsittely ja tietoliikenne (ICT)	165
Luonnontieteet	148
Yhteiskunnalliset alat (yht.kuntatieteet, viestintä ja informaatiotieteet)	140
Palvelualat	115
Maa- ja metsätalousalat	101
Kasvatusalat	114
Yhteensä	2460

*Jaottelun lähde: Vipunen 2017

Yrittäjyys kiinnostaa korkeakouluopiskelijoita

- Yli puolet vastaajista kertoi pitävänsä yrittäjyyttä kiinnostavana vaihtoehtona. Kolmasosa vastaajista kertoi, että ei aio ryhtyä yrittäjäksi.
- Neljäsosalla opiskelijoista into lähteä yrittäjäksi kasvoi opintojen aikana.
- Intoon lähteä yrittäjäksi ja intoon olla mukana yritystoiminnassa vaikutti positiivisesti opiskelijan yrittäjyystoimintaan osallistuminen.

Yrittäjyysominaisuuksia koetaan opittavan yrittäjyysopintojen aikana

- Opiskelijat arvioivat omaa yrittäjyysominaisuuksien oppimista keskimäärin myönteisesti.
- Opiskelijat, jotka pitivät tärkeänä yrittäjyysopintoja yrittäjänä toimimisen kannalta, oppivat eniten yrittäjyysominaisuuksia.
- Yrittäjyystoiminnan ja yrittäjyyden houkuttelevuudella oli myönteistä vaikutusta yrittäjyysominaisuuksien oppimiseen.

Erilaisia toteutusmuotoja hyödynnetään runsaasti

- Erilaisia yrittäjyysopetuksen toteutusmuotoja käytetään monipuolisesti.
  - Luennot olivat toteutusmuotona yleisin, samalla opiskelijoiden vastauksissa korostui luennot huonoimpana tapana oppia yrittäjyyttä ja yrittäjyydestä.
  - Parhaana tapana oppia yrittäjyyttä ja yrittäjyydestä pidettiin yritys- ja yrittäjävierailuja, joista molempiin oli osallistunut yli puolet vastaajista.
  - Teorian ja käytännön yhdistäminen yrittäjyysopinnoissa nähtiin tärkeänä.
  - Monipuolisimmin erilaisiin toteutusmuotoihin osallistuneet arvioivat omaa yrittäjyysominaisuuksiensa oppimista myönteisimmin.
-

Yritysyhteistyöllä myönteisiä vaikutuksia

Verrattaessa niitä, jotka olivat tehneet yritysten kanssa yhteistyötä (mm. projektit ja hankkeet), opiskelijoihin, jotka eivät olleet tehneet mitään yhteistyötä, nousi esiin, että:

- yritysytteistyöhön osallistuneet opiskelijat kokivat oppineensa yrittäjyysominaisuuksia enemmän.
- yritysytteistyöhön osallistuneet arvioivat omaa intoaan lähteä yrittäjäksi myönteisemmin.

Henkilökunta tukee yrittäjämäistä toimintakulttuuria

- Opiskelijat arvioivat myönteisesti henkilökunnan toimintaa osana yrittäjämäistä toimintakulttuuria.
- Noin 70 % vastaajista oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä siitä, että henkilökunta puhuu myönteisesti yrittäjyydestä.
- Yli puolet vastaajista oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä siitä, että henkilökunta kannustaa perustamaan yrityksen.
- Hieman yli puolet vastaajista oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä siitä, että henkilökunta kannustaa valitsemaan yrittäjyysopintoja.
- Koulutusalojen välillä oli kuitenkin selkeitä eroja siinä, millaisena henkilökunnan toiminta nähtiin.

AHOT-menettelyt ja yrittäjyysosaaminen

- Aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistamiselle ja tunnustamiselle (AHOT) näyttäisi olevan selkeä kehittämisen tarve yrittäjyyteen liittyvän osaamisen näkökulmasta.
- Yli puolet niistä vastaajista, joilla oli oma yritys tai jotka olivat mukana yritystoiminnassa, eivät olleet edes yrittäneet hakea AHOTointia.
- Viidennes vastaajista oli hakenut ja saanut hyväksiluettua yrittäjyysopintoja.

Entrepreneurship Society (ES) – toiminta

Korkeakouluissa yrittäjyyttä edistävät myös opiskelijalähtöiset Entrepreneurship Societyt, joita on Suomessa 20 paikkakunnalla*.

- ES:n järjestämissä tapahtumissa oli käynyt yliopisto-opiskelijoista joka kymmenes vastaaja ja AMK-opiskelijoista noin 5 % vastaajista.
- Noin 9 % yliopisto- ja AMK-opiskelijoista pitivät ES-toimintaa kiinnostavana, mutta eivät olleet vielä toimintaan osallistuneet.
- Kyselyn mukaan ES-toiminta ei ole vielä kovinkaan tuttua kaikille korkeakouluopiskelijoille: 38 % AMK-opiskelijoista ja 19 % yliopisto-opiskelijoista ilmoittivat etteivät tienneet, mitä kyseisellä toiminnalla tarkoitetaan.

Johtopäätöksiä

- Kyselyn tulokset tukevat näkemystä, että korkeakouluissa on meneillään yrittäjyysboomi. Yrittäjyys kiinnostaa opiskelijoita.
- Vaikka yrittäjyysopintoja toteutetaan korkeakouluissa monipuolisesti erilaisia toteutusmuotoja käyttäen, toteutusmuotoja voisi kehittää etenkin paremmin teoriaa ja käytäntöä yhdistäviksi.
- Yritysyhteistyö oli tärkeä innostaja ja motivoija yrittäjyyteen sekä yrittäjämäiseen toimintatapaan: yritys- ja yrittäjävierailuiden ja yritysyhteistyön lisääminen korkeakouluopinnoissa on tärkeää.
- AHOToinnin mahdollisuuksia ei vielä täysimääräisesti hyödynnetä tai niitä ei vielä tunnisteta: tiedottamiseen tulisi kiinnittää huomiota ja tunnistusmallien kehittämistä tulisi jatkaa.

Arviointi jatkuu

- Yrtti-hanke jatkui keväällä 2018 alueellisilla työpajoilla ja arviointivierailuilla. Tarkoituksena on syventää kerättyä tietoa, kartoittaa yrittäjyyden edistäviä ja ehkäiseviä tekijöitä sekä työstää kehittämissuosituksia korkeakouluille.
- Loppuraportti julkaistaan loppusyksyllä 2018.

Yhteyshenkilöt

Arviointiasiantuntija Mira Huusko,
mira.huusko@karvi.fi / +358 29 533 5565

Arviointisuunnittelija Anni Tuurnas,
anni.tuurnas@karvi.fi / +358 29 533 5556

Lisätietoa: <https://karvi.fi/event/yrittajyys-ja-innovaatiotoiminta-amatillisessa-koulutuksessa-ja-korkeakouluissa-yrtti-hanke/>

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

YRTTI